

Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru Adroddiad Blynyddol Safonau'r Gymraeg Ebrill 2021 - Mawrth 2022

Cynnwys

Rhagair		3
Adran 1	Trefniadau Goruchwylio Cydymffurfiaeth	4
Adran 2	Asesu Cydymffurfiaeth	4

Rhagair

Dyma bedwerydd adroddiad blynyddol Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl Cymru (“y Tribiwnlys”) ar ei gydymffurfiaeth â Safonau'r Gymraeg ers i'r safonau ddod i rym ar 30 Mawrth 2017. Mae'r adroddiad yn cwmpasu'r cyfnod o 1 Ebrill 2021 hyd at 31 Mawrth 2022.

Mae dwy ran i'r Tribiwnlys, sef yr ysgrifenyddiaeth a'r Aelodau. Mae'r ddau yn gweithio gyda'i gilydd, yn ystod y broses apelio a hawlio yn gwneud tasgau gwahanol. Yr aelodau yw:

- Llywydd y Tribiwnlys h.y. yr arweinydd barnwrol;
- pedwar Dirprwy Lywydd;
- Cadeiryddion cyfreithiol;
- Aelodau proffesiynol meddygol; ac
- aelodau lleyg.

Mae'r tribiwnlys, ei aelodau a'i benderfyniadau yn annibynnol ar y Llywodraeth. Mae gan y tribiwnlys sawl aelod sydd â sgiliau Cymraeg cryf ac mae'n gallu cynnull panel llawn (h.y. cadeirydd cyfreithiol, aelod proffesiynol ac aelod lleyg) sy'n gallu clywed a chynnal gwrandawriad llawn drwy gyfrwng y Gymraeg.

Mae'r ysgrifenyddiaeth yn gyfrifol am weinyddu tribiwnlysoedd ac yn ymdrin â phob ymholiad ffôn a phob ymholiad ysgrifenedig. Maent yn weision sifil a gyflogir gan Lywodraeth Cymru ac yn rhan o Uned Tribiwnlysoedd Cymru, sy'n gyfrifol am weinyddu chwe thribiwnlys datganoledig ledled Cymru. Mae gan dîm yr ysgrifenyddiaeth un aelod sy'n rhugl yn y Gymraeg, ac mae'n gallu cael cymorth gan Ysgrifenyddiaethau eraill o fewn yr Uned Tribiwnlysoedd Cymru ehangach, yn ôl yr angen. Mae'r Uwch Reolwr Gweithrediadau a Phennaeth Tribiwnlysoedd Cymru hefyd yn siaradwyr Cymraeg rhugl.

Dyddiad Cyhoeddi: 30/09/2022

Manylion cyswllt ar gyfer ymholiadau: mhrt@llyw.cymru

Adran 1 – Trefniadau Goruchwylio Cydymffurfiaeth

Lluniwyd yr Adroddiad Blynyddol hwn gan Uned Tribiwnlysoedd Cymru ac fe'i llofnodwyd gan Lywydd y Tribiwnlys Adolygu Iechyd Meddwl.

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn ymddangos ar wefan y Tribiwnlys ac mae Comisiynydd y Gymraeg wedi cael gwybod ei fod wedi cael ei gyhoeddi.

Adran 2 – Aseu Cydymffurfiaeth

Safonau Cyflenwi Gwasanaethau

Mae'r tribiwnlys yn sicrhau cydymffurfiaeth â'r safonau cyflenwi gwasanaethau drwy'r camau a ganlyn:

- Rhoi canllawiau i staff ar ymateb i ohebiaeth, ateb y ffôn ac ateb negeseuon e-bost.
- Darparu templedi llythyrau sy'n cynnig cyfle i ddefnyddwyr y Tribiwnlys dderbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Mae llythyrau a negeseuon e-bost oddi wrth y Tribiwnlys hefyd yn cynnwys brawddeg safonol yn datgan bod gohebiaeth yn cael ei chroesawu yn Gymraeg, ac na fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.
- Mae'r holl ddogfennau a gynhyrchir ar gyfer y cyhoedd ar gael yn Gymraeg a Saesneg, gan gynnwys ffurflenni cais a dogfennau canllawiau. Mae fersiynau Saesneg o ddogfennau a ffurflenni a gynhyrchir gan y Tribiwnlys hefyd yn cynnwys brawddeg safonol yn datgan eu bod ar gael yn Gymraeg, ac y gall y cyhoedd gyflwyno gwybodaeth i'r Tribiwnlys yn Gymraeg.
- Sicrhau bod ymwybyddiaeth bod darpariaeth ar waith sy'n ei gwneud yn bosibl i gynnal gwrandawliadau yn Gymraeg ac y gall y rhai sy'n bresennol ddefnyddio'r Gymraeg mewn gwrandawliad.
- Mae pob tudalen o'n gwefan ar gael yn Gymraeg a Saesneg.
- Cyflwynodd Llywodraeth Cymru system ffôn newydd drwy Microsoft Teams ym mis Ebrill 2021. Bydd y Tribiwnlys yn defnyddio'r system newydd hon i sicrhau ei fod yn cydymffurfio â safonau 8 a 9 drwy sicrhau y bydd gan ddefnyddwyr y Tribiwnlys yr opsiwn o bwyso 1 i siarad ag aelod o'r tîm yn Gymraeg a phwyso 2 i siarad ag aelod o'r tîm yn Saesneg.

Defnyddio ein Gwasanaethau:

Derbyniodd y Tribiwnlys 1850 o geisiadau yn 2021-22, ac o'r ceisiadau hyn, cynhaliwyd 3 gwrandawliad yn Gymraeg.

Gwefannau

Isod ceir dadansoddiad o faint o ymweliadau a wnaed â thudalen hafan y Tribiwnlys ar y rhyngwyd, yn Gymraeg ac yn Saesneg.

	Saesneg	Gymraeg	Cyfanswm
Faint o ymweliadau â'r tudalen	6,388	1,097	7,485

Safonau Llundio Polisi

Mae'r Tribiwnlys yn arfer ei swyddogaethau statudol fel y'u nodir gan ei ddeddfwriaeth lywodraethol. Nid yw o fewn cylch gwaith y Tribiwnlys i ddatblygu polisi. Er hynny, rydym yn ystyried effaith ein penderfyniadau gweithredol ar ddarpariaeth ein gwasanaethau yn Gymraeg.

Safonau Cadw Cofnodion

Mae Hysbysiad Cydymffurfio'r Tribiwnlys (sy'n manylu ar y Safonau Cyflenwi Gwasanaethau, Llundio Polisiâu a Chadw Cofnodion y mae'n rhaid i'r Tribiwnlys gydymffurfio â hwy) wedi'i gyhoeddi ar wefan y Tribiwnlys: www.tribiwnlysadolyguiechydmeddwl.llyw.cymru/sites/mentalhealthreview/files/2019-06/180711-mhrtw-welsh-lang-standards-compliance-cy.pdf. Rydym yn cadw cofnod o nifer y cwynion a ddaw i law, os oes rhai, sy'n ymwneud â'n cydymffurfiaid â'r Safonau.

Cwynion

Ni dderbyniodd y Tribiwnlys unrhyw gwynion mewn perthynas â gweithredu'r Safonau yn ystod y cyfnod adrodd.

Gwaith sydd i ddod 2022-2023

1. Datblygu cynllun gweithredu ar gyfer hyrwyddo ac annog y cyhoedd i ddefnyddio'r Gymraeg wrth ryngweithio â'r Tribiwnlys.
2. Bydd y Tribiwnlys yn cynnal archwiliad sgiliau o aelodau Cyfreithiol, Meddygol a Lleyg y Tribiwnlys. Diben hyn yw adolygu ein cofnodion ar gyfer y rhai sy'n gallu cynnal gwrandawriad Tribiwnlys yn Gymraeg drwy gyfrwng y Gymraeg.
3. Bydd gwaith hefyd yn cael ei wneud i gynllunio system hunanreoleiddio ar gyfer y Tribiwnlys o ran cydymffurfio â safonau'r Gymraeg.
4. Bydd dogfen ganllaw hefyd yn cael ei chynhyrchu, gan roi cyfarwyddiadau i'r Tribiwnlys ar sut i gael gfael ar wasanaethau cyfieithu ysgrifenedig a chyfieithu ar y pryd, ac ar hwyluso cyfarfodydd dwyieithog drwy lwyfannau fideo-gynadledda.